

09 Tähtinen_podcast_mixdown

Äänitteen kesto: 37 min

Litterointimerkinnät

Haastattelija: Marko Palokangas
Vastaaja: Janne Tähtinen

sa- sana jää kesken
(sana) epävarmasti kuultu jakso puheessa tai epävarmasti tunnistettu puhuja
(-) sana, josta ei ole saatu selvää
(--) useampia sanoja, joista ei ole saatu selvää
[tauko 10 s] vähintään 10 sekunnin tauko puheessa
, . ? : kieliopin mukainen välimerkki tai alle 10 sekunnin tauko puheessa

---

[musiikkia]

PUHUJA:

Kuuntelet maanpuolustuskorkeakoulun Sotataidon ytimessä -podcastia. Jaksoissa sotataidon asiantuntijat keskustelevat ajankohtaisista yhteiskuntaan ja sen turvallisuuteen liittyvistä kysymyksistä.

[musiikkia]

MARKO PALOKANGAS:

Tervetuloa kuuntelemaan operaatiotaidon ja taktiikan podcastia. Minä olen sotilasprofessori, everstiluutnantti Marko Palokangas, ja tällä kertaa kanssani keskustelemassa on everstiluutnantti, sotatieteiden tohtoriopiskelija ja tutkijaesiupseeri Janne Tähtinen. Tervetuloa Janne.

JANNE TÄHTINEN:

Kiitos.

MARKO PALOKANGAS:

Olemme taas kerran sotataidon ytimessä, sillä tässä jaksossa keskustelemme operaatiotaidon ja taktiikan väitöstutkimuksen tekemisestä ja tohtoriopinnoista maanpuolustuskorkeakoulussa. Tässä jaksossa keskitytään keskustelemaan tutkijapolun avautumisesta, miksi operaatiota tai taktiikan tutkimusta kannattaa tai voi tehdä, miten tutkimusta tehdään ja miten sitten näitä väitöstutkimuksen

tutkimustuloksia hyödynnetään. Keskiössä tällä kertaa on todellakin maanpuolustuskorkeakoulun jatko-opiskelijan näkökulma.

No, hyvä. Janne, olen joskus kuullut sanonnan, että upseerin ammatin ja sotatieteiden tohtorin yhdistäminen ei välttämättä ole haitaksi uralle. Onko tämä ollut ajava voima, kun lähdit hakeutumaan tohtoriopiskelijaksi?

JANNE TÄHTINEN:

Osin kyllä ja osin ei. Että mä ehkä itse lähden siitä tavallaan tutkimuksellisesta kipinästä, joka syntyi jo kauan aikaa sitten niin 2005, 2006 kun olin ensimmäistä kertaa maanpuolustuskorkeakoululla. Tällöin esimiehenäni oli nykyinen valmiuspäällikkö Kari Nisula. Hän oikeestaan värväsi mut erääseen tutkimusprojektiin, joka sitten tehtiin täällä ollessani, ja se sai oikeestaan sen ensimmäisen kipinän tutkimukselliseen maailmaan syttymään. Sitten noi jatkokursseilla tehdyt, sitten jotenki diplomityö niin oikeestaan jätti sitte sen fiiliksen päälle, että voisin jatkaa vielä eteenpäin.

Mul on ehkä. En osaa täysin sanoa siihen, että vaikuttaako se, että lähtee panostamaan tutkimukselliseen uraan, niin sitten muihin tehtäviin. Et itse on kuitenkin niin toiminut aika kattavasti sekä operatiivinen suunnittelun, strategisen suunnittelun tehtävissä että sitte puolustusvoimien tutkimuslaitoksella kahdessa eri tehtävässä. Toisessa tutkijana ja toisessa sitten tämmösen suunnitteluyksikön johtajana. Sitä kautta sitten päätynyt tänne MPKK:lle tutkimusryhmän johtajaksi. Oikeestaan mä näen itse, et tää koko matka on ollut sitä kasvamista siihen tulevaan mahdolliseen tohtoritutkinnon suorittamiseen, ja nythän siinä sitten aukeaa vielä paremmat mahdollisuudet tutkijaesiupseerina.

MARKO PALOKANGAS:

Joo. Itse asiassa nyt, kun kerroit tämän, niin sinähän olet elävä esimerkki siitä, miten tavallaan se tutkimuksellinen kipinä on johdattanut myöskin sinun uraasi ja syventänyt sitä juuri tämmöseen operaatiotaidon ja taktiikan, operatiivisen suunnittelun ja sitten tieteellisen tutkimuksen kokonaisuuteen. Tutkimustehtäviä niinku mainitsit, mutta kuitenkin niin mahdollista on myöskin aina palata siihen perusasiaan, jota upseerit tekevät eli sotatyön johtamiseen. Eikö näin?

JANNE TÄHTINEN:

Kyl mä näin asian näen. Sitten kuitenkin niin lähestulkoon kaikissa näissä muissa tehtävissä on kyennyt hyödyntää sitä tutkimuksesta saatuja kokemuksia ja oppeja. Jos esimerkkinä nostaa, niin kun tutkin Georgian sotaa diplomityössä, niin siitä oli kuitenkin sitten seuraavissa tehtävissä hyötyä. Pääsi pitää infoja, pysty tarkastelemaan asiaa kokemusten näkökulmasta. Taas sitten, kun ajatellaan sitä ensimmäistä tutkimusprojektia, missä olin, niin siinä käsiteltiin kattavasti 90-, 2000-

luvun länsimaisia ja sitten venäläisiä operaatioita. Siinä itselläni oli vastuu sitten tuon nykytermein ilmadomainin tutkimuksessa. Tavallaan kaikkia näitä on sitte kyennyt hyödyntämään näissä myöhemmissä tehtävissä.

MARKO PALOKANGAS:

Kyllä. No, varmasti kuulijoista niinku minuakin kiinnostaa, niin kerro nyt, mitä tällä hetkellä tutkit väitöstutkimuksessa. Mikä on se aihepiiri ja tämänhetkinen tavallaan työotsikko, mitä teet?

JANNE TÄHTINEN:

Minun aihepiirini on suomalainen sodankuva, uhkamallit, puolustusjärjestelmän kehittäminen. Se on alun perin lähteny ajatuksesta, että tarkasteltaisiin eri operaatioiden kokemuksia ja sitten sen jälkeen tulkittaisiin niitä sitten tässä suomalaisessa viitekehyksessä pyrkien tunnistamaan tällöisiä tekijöitä, mitkä vaikuttaa sitten sodankuvan muutokseen ja miten meidän pitäisi siihen reagoida. Toki väitöstutkimuksen ollessa kyseessä, niin asioita, joita voidaan julkisella tasolla tarkastella. Nyt kun työ on kypsynyt sieltä noin vuodesta 2015, niin on tullut hieman tällöisiä myös uusia ajatuksia matkan varrella. Nyt kun siihen pystyy muutaman vuoden keskittymään, niin todennäköisesti katson ja kampaan kaikki tutkimusperusteeni hyvin huolella vielä läpi, jotta siitä saadaan mahdollisimman hyvä kokonaisuus kuitenkin heittävästä hukkaan sitä työtä, mitä tähän mennessä on jo tehty.

MARKO PALOKANGAS:

Kyllä. No, nyt hyvä, mainitsit sen, että väitöstutkimushan on aina julkista ja sen tuleekin olla. Niin miten sitten aikanaan kun. En sano jos vaan nimenomaan kun väittelet ja saat tutkimuksesi pakettiin, niin miten sen tulosten jalkauttaminen näyttäytyy osana tätä puolustusvoimien kehittämistä tai tulevaisuuden sodankäynnin muutosta tai mitä tahansa? Miten itse näet?

JANNE TÄHTINEN:

Vielä uhkarohkeaa suunnitella jalkauttamista tässä vaiheessa. Mutta ajatushan on kummunnut siitä, että sitä materiaalia tai väitöstutkimusta voitaisiin hyödyntää ensinnäkin opetuksessa. Sitten tietysti taustamateriaalina, kun tehdään erilaisia analyyskejä sekä mahdollisesti operatiivisessa suunnittelussa että strategisessa suunnittelussa. Tietysti, kun se julkinen on, niin silloinhan sitä voidaan myös hyödyntää osana julkista keskustelua, kun näitä asioita kuitenkin säännöllisin väliajoin muun muassa esimerkiksi selontekojen valmisteluun liittyen nousee esille.

MARKO PALOKANGAS:

Kyllä. Jos ajatellaan ihan sitä, että mistä aikanaan sitten kukin lähtee liikkeelle omassa väitöstutkimuksessaan, niin nostit hyvin esille sen kiinnostuksen ja kipinän heräämisen siihen johonkin tutkimusaiheeseen. Eli varmasti allekirjoitat sen, et olla motivaatio siihen tutkittavaa aiheeseen. Eli annettuna sitä ei koskaan saa riittävän hyväksi, mutta jos siin on oma mielenkiinto, niin ni se lähtee viemään eteenpäin. Vai ymmärsinkö oikein?

JANNE TÄHTINEN:

Olen asiasta täysin samaa mieltä. Että en tiedä, jos en esimerkiksi silloin MPPK:lla aikasemmin palvelleena olisi ollut tässä kolme-, neljävuotisessa tutkimusprojektissa mukana, niin olisiko koskaan edes herännyt sitten se ajatus siitä, että lähtee ylipäänsä tohtoriopintoihin mukaan. Tähän liittyy toki siis muitakin tekijöitä. Mä on siitä noin 2005, 2006 vuodesta lähtien. En ole ihan varma, että olenko joka vuonna ottanut, mutta siis mul on paljon ollu säännöllisesti eri kurssitasojen opinnäytteitä ohjattavana. Tätä kautta on sit taas kummunnut se mielenkiinto siihen ei sisällölliseen vaan siihen menetelmälliseen puoleen. Et on ollut kiinnostusta kehittää itseään niissä puolissa, jotta vois sitten antaa opiskelijoille mahdollisimman paljon silloin, kun toimii ohjaajana.

Mut sit taas tää sisällöllinen mielenkiinto niin mulla oikeastaan kaikkia näitä yhdistää se, et niihin liittyy erilaiset sotilaalliset operaatiot ja niiden vaikutusten analysointi aina lähtien siitä, että tässä ensimmäisessä projektissa tutkittiin taistelun kuvan muutosta taistelukentästä taistelutilaan. Sitten olen tehnyt Georgiasta kaksi työtä, ja nyt kuitenkin tähän väitösprojektiin liittyy sitten niin tuo sodan kuva ja erilaiset operaatiot ja niiden oppien analysointi. Kuitenkin itse vaikka sanotaankin, että mikään tulevaisuuden sota tai taistelu ei ole aikaisempien kopio, niin kyl mä näkisin itse sen, että se on yksi paras tapa siinä, että kun analysoi tehtyjä operaatioita tai sotia, niin se on meillä se keino ikään kuin oppia niistä sotakokemuksista.

MARKO PALOKANGAS:

Kyllä. No, mainitsit tuossa taustassasi, että olet toiminut myöskin tutkimussuunnittelun parissa. Itse asiassa tutkimuksen tekeminenhän on pitkälti sitä, että suunnitellaan, tehdään tutkimussuunnitelma. Se on osa sitä prosessia, ja pyritään noudattamaan sitä. Nyt sitten toinen ääripää on kuitenkin se ja ihan omakohtainen kokemus siitä, että aikanaan, kun lähdin tekemään väitöstutkimusta yhdestä aiheesta, niin päädyin itse asiassa täysin toiseen aiheeseen, josta sitten myöhemmin väittelin. Niin oikeastaan kysymys ja keskusteluaiheeksi yksi tekijä, et voiko tutkimusta ylipäätään suunnitella sinne ihan loppuun saakka tavoitteeseen saakka vai pitääkö sen antaa myöskin vähän elää?

JANNE TÄHTINEN:

Sanoisin että sekä että.

MARKO PALOKANGAS:

Avaa vähän.

JANNE TÄHTINEN:

Eli kyllähän se, että jotta pääsee projektissaan liikkeelle, on se nyt sitten väitöstutkimus tai virkatyönä tehty tutkimus tai joku muu opinnäyte, niin kyllähän siinä aika tarkkaan täytyy perkaa ne tutkimukselliset perusteet alkuvaiheessa. Miettiä, että mitä siitä aiheista lähteä tutkimaan, pohtia rajauksia, miettiä mikä se tavoite on, kuka sitä tietoa käyttää, mikä on sen työn tarkoitus, mitä mä lähden sillä tavoittelemaan. Tätä kautta miettiä etukäteen myös se menetelmällinen polku, vaikka se sitten muuttuisikin jossain kohtaa. Et kuitenkin ainakin itse näen asian siten, että mulla on oltava se suunnitelma, jotta mulla on selkeet stepit, et mitä mä lähden viemään eteenpäin.

MARKO PALOKANGAS:

Se on juuri näin. Nyt kun kuvasit hieman tätä tutkimusprosessia, millä tavalla väitöstutkijakin tekee sitä, niin tutkimuksen perusteet on otettava haltuun, menetelmät haltuun, tehtävä hyvä suunnitelma, mitä tutkin, miten tutkin, miksi tutkin ja ketä varten tutkin ja miten sitä tietoa voidaan hyödyntää. Mut sit toisaalta aihepiirin ja aiheen sisällähän voi tehdä muutoksia. Eikö näin?

JANNE TÄHTINEN:

Totta kai ja nyt kun puhutaan väitöstutkimuksesta, niin senhän on saanut aika pitkälti kuitenkin itse valita ja esitellä tietysti sitten ohjaavalle professorille ennen ku se on viety koskaan hyväksyntäprosessiin, että on ylipäänsä päässy tutkintoon sisään. Niin se vähän riippuu, et kuinka tarkkaan sen on siellä määrittänyt, niin aihehan voi olla niin laaja, että siitä pystyis kirjottaa useimpia väitöstutkimuksia, jolloin sieltä on vaan sitten löydettävä se ydin, mitä nyt juuri tässä tutkimuksessa lähtee kaivelemaan. Mikäpä sitä estää sitten postdoc-tutkimuksissa jatkamasta vastaavasta aihepiiristä sitten sen jälkeen, mikäli tämä ensimmäinen vaihe menee maaliinsa.

MARKO PALOKANGAS:

Kyllä. Palataan kohta tuohon postdoc eli väitöstutkimuksen jälkeiseen tutkimukseen. Siinä on hyvä aihe meidän vähän keskustella. Mutta mä nostaisin yhden teeman vielä tähän sitä ennen. Oikeastaan johdantona siihen voidaan sanoa, että viimeisen parin sadan vuoden aikana on sotavoimienkin parissa ja asevoimien parissa tunnustettu, että tieteestä ja sen sovelluksista voi olla merkittävää hyötyä sotataidon

ja etenkin siihen lukeutuvien operaatiotaidon ja taktiikan kehittämiseksi. Tämä tietysti johtuu siitä, että ihmisellä on ollut aina tarve selittää ja etsiä sodasta säännönmukaisuuksia tai jotain yleispäteviä periaatteita mutta yhtäältä myöskin tunnustaa se, että sodassa on paljon sitä usvaa, jota ei voida ennustaa tai välttämättä hallita.

No, vaikka taktiikassakin esiintyy paljon säännönmukaisuuksia niin sodankäynnissä nehan voivat olla vain osa laajaa tai monimutkaista kokonaisuutta. Esimerkiksi voimasuhteiden perusteella voidaan tehdä suuntaa antavia päätelmiä tai jopa ennakoita tappiota matemaattisen simulaatioiden avulla. Tästä huolimatta, tiede ei hyödynnettävyydestään huolimatta kata sotataidon syvintä olemusta inhimillisenä toimintana. Mitä mieltä olet, Janne, että kannattaako taktiikkaa tutkia ja tehdä siitä väitöskirjaa esimerkiksi? Niinku sinun tapauksessa on.

JANNE TÄHTINEN:

Toivottavasti kannattaa. Ei, kyl mä uskoisin vahvasti kuitenkin, että mitä enemmän me tutkimme sodankäyntiä, operaatiotaitoo, taktiikkaa. Mainitsit erilaiset sodankäynnin periaatteet tai taktiset periaatteet. Mitä enemmän me analysoidaan esimerkiksi niiden toteutumista erilaisissa toteutuneissa operaatioissa tai esimerkiksi miksi ne eivät ole toteutuneet siellä operaatioissa, niin mehän koko ajan tavallaan lisäämme sitä ajatuspankkia, mikä meillä on ja ymmärrystä niihin periaatteisiin. Niin kyl mä ainaki vahvasti kannustaisin siihen, että nimenomaan tällä alalla operaatiotaitoo ja taktiikkaa todellakin kannattaa tutkia.

MARKO PALOKANGAS:

No hyvä. Nyt voidaan mennä siihen itse väitöskirjan ja varsinaisen tohtorin tutkinnon syvimpään olemukseen. Mä olen itse törmännyt hyvin paljon tiedeyhteisössä ja varsinkin tohtorin tutkintoa aloitteleviin opiskelijoihin, jotka ajattelee hyvin kaksijakoisesti. Eli toinen porukka miettii, että haluan tästä itselleni tutkinnon, jotta voin käyttää sitä lyhenteenä käyntikortissa tai ovenpielessä tai sähköpostin allekirjoituksessa se näyttää hienolta ja tekee minusta viisaan. Sitten on toinen koulukunta, jota hyvin edustaa esimerkiksi maanpuolustuskorkeakoulun entinen rehtori, kenraalimajuri evp. professori emeritus Vesa Tynkkynen, joka on todennut hyvin yksikantaan, että ei kannata heittää viittä tai kahdeksaa vuotta elämästään hukkaan saadakseen lyhenteen vaan hankkia ajokortti, rekkakortti, jolla sitten tehdään itsenäistä tutkimusta. Miten itse näet, että kumpaa olet tekemässä? Hankkimassa lyhennettä vai kuorma-autokorttia, jolla sitten lähdetään tekemään väitöstutkimuksen jälkeen sitä kovaa tutkimusta itsenäisesti?

JANNE TÄHTINEN:

Sanotaan näin, että jos ihan rehellisiä ollaan, niin mä voisin vaikka jättää sen väittelyvaiheen pois siitä. Että enemmän olen kiinnostunut tekemään sen itse tutkimuksen, hankkimaan sitä kautta osaamista. Totta kai, kun opintoihin kuuluu monipuolisesti erilaisia tutkimuksen tekoon liittyviä osa-alueita, tutkimusetiikkaa, tieteenfilosofiaa, operaatiotaidon taktiikan tutkimusmenetelmiä ja sitten ylipäänsä siis operaatiotaidon, taktiikan teorioita, niin kyl mä itse tavallaan näen sen osaamisen siinä avainasemassa. Totta kai toivon, että sitten uralla pystyy sitä osaamista myös sitten vielä hyödyntää. Et tavallaan siis näen tämän ikään kuin tämän ajokorttivertauksen kautta. Eli hankitaan sitä osaamista tehdä sitä jatkotutkimusta myös. En niinkään sitä, että se ST kummittelee sitten siellä jossain käyntikorteissa.

MARKO PALOKANGAS:

Aikanaan on sanottu, että jokaisella upseerilla on repussa marsalkan sauva. Onko upseerilla, joka tekee tohtorin tutkintoa, niin onko hänellä repussa professorin ääni ikään kuin kannukset tai tavoite päästä sotilasprofessoriksi tai tehdä sitä tutkimusta ikään kuin siinä oppituolihaltijana?

JANNE TÄHTINEN:

No, sehän on yksi vaihtoehto uralle, missä sitten edellytyksenä on kuitenkin se tohtorin tutkinto. Itse en asiaa ihan täysin niin katso. Toivon vaan, että sitä löytää sitten semmoseen tehtäviin, että pystyy sitä omaa koottua osaamista hyödyntämään. En voi sanoa, että mieltäisin joka päivä, että mites pääsee Palokankaaksi Palokankaan paikalle.

MARKO PALOKANGAS:

Joo. No, tästä ihan kevennyksenä niin juuri tänä aamuna muistelin tuossa palveluspaikalle tullessani, että noin 10 vuotta sitte, kun valmistun yleisesikuntaupseerikurssilta ja väitöskirja oli vielä hyvin alkutekijöissään silloin, niin jos olisi pitänyt sanoa, että kerropa Marko, missä olet 10 vuoden kuluttua, missä tehtävässä, niin olis kyllä ollu aika vaikea ennustaa, että olen sotilasprofessorina. Eli ehkä kaikille kuulijoille vaan sanon, että kaikki on mahdollista ja puolustusvoimissa tämä on hyvinkin tehtävissä. Tietysti tavoite täyttyy jonnekin asettaa ja kun ei välttämättä aina sitä tavoitetta pystyy asettamaan, niin sit täytyy kuunnella viisaita mestareita ja esimiehiä, jotka kyllä varmasti osaa osoittaa suuntaa, et hei, sinulla olisi tämmösiä mahdollisuuksia.

JANNE TÄHTINEN:

Niin, ei mikään oo tietenkään siis poissuljettua, kun lisää osaamista ja kokemusta hankkii. Että mä nään tän vähän silleen haasteellisena kysymyksenä, että meillähan pitäisi lopun perin. Itsekin alan olla jo liian vanha tekemään tämän tohtoritutkinnon tietyllä tapaa, että voisi hyödyntää sitten ikään kuin sotilasakateemisella uralla optimaalisesti. Mutta toisaalta taas mä näen hyvin merkityksellisenä sen urana, mitä mulla on ollut yleisesikuntaupseerikurssin jälkeen. Jos taas peilataan siihen kykyyn omaksua ja opettaa esimerkiksi tutkimusmenetelmiä, ohjata opiskelijoita tai sitten se, että jos mä kuvittelen, että mä oisin heti (-) [0:20:36] jälkeen tai jopa ennen (-) lähtenyt tekemään tätä prosessia, niin kyl mä luulen, että lopputulos ois ollu aika erilainen.

MARKO PALOKANGAS:

Kyllä. No, nyt mennään vähän syvemmälle tähän käytännönläheisyyteen, et mitä on olla opiskelijana maanpuolustuskorkeakoulussa ja tehdä väitöstutkimusta. Niin varmasti kuulijoille on hyvä vähän avata sitä, et minkälaisia vaatimuksia täytyy olla taustalla, että ylipäätään voi hakeutua tohtoriopiskelijaksi. Ihan omakohtaisten kokemusten kautta. Tietysti täytyy olla maisterin tutkinto, eikö niin?

JANNE TÄHTINEN:

Niin.

MARKO PALOKANGAS:

Ja mielellään cum laude approbatur pro gradusta, mutta onko jotain muita vaatimuksia, jotka täytyis ollaan ikään kuin. Pitääkö olla sisäsyntyisesti tutkija, jotta voi hakeutua opiskelijaksi maanpuolustuskorkeakoulun sotatieteiden tohtorihjelmaan?

JANNE TÄHTINEN:

Niin siis tietystihän on olemassa nää normien vaatimukset, mitä itse luettelit tuossa. Et tietyt arvosanat edellisistä tutkintotasojen tutkimuksista. Mut tietysti siis, en mä nyt sanois, että tarvitsee olla sisäsyntyinen tutkija, mutta siis jonkinlainen sotilaan, upseerin, tutkijan sekamelska kai siellä sisällä täytyy olla. Täytyy olla kyky tuottaa ja suunnitella se tutkimus, perustella se professoreille ja sitä kautta saada puollot kuntoon ja sen jälkeen tehdä esitykset. Et en mä sinänsä näe siinä mitään spesialiteettiä, että mun mielestä ihan tämmösillä perusupseerin kyvyillä, et kykenee tekemään tämmöstä systemaattista suunnittelutyötä, toimeenpanemaan niitä, niin ihan samanlailla pystyy sitten lähtemään myös siihen tutkimuksen pariin. Toki se mielenkiinto ja kiinnostus siellä taustalla on ehkä se yksi merkityksellisin tekijä, mistä jo oikeastaan puhuttiinkin.

MARKO PALOKANGAS:

No, mainitsit että upseerin. Voiko siviili tehdä maanpuolustuskorkeakoulussa sotatieteiden tohtorin tutkintoa?

JANNE TÄHTINEN:

Kyllä käsittääkseni voi.

MARKO PALOKANGAS:

Juuri näin, eli tähän ei ole vain upseerille tarkoitettu, mut tietysti me pyrimme palvelemaan puolustusvoimien tutkimusintressejä. Yhtenä tavoitteena on tietysti tuottaa meille tohtorin tutkinnon kautta, nimenomaan sotatieteiden tohtorin tutkinnon kautta tulevaisuudessa apulaissotilasprofessoriksi ja sotilasprofessoriksi kelpollisia upseereita. Mutta myöskin siviili voi tehdä tutkimusta maanpuolustuskorkeakoulussa ja ihan puhtaasti siviilitaustaisena voi tehdä. Meillä on paljon ohjelmassa ihan puhtaasti siviilitaustaisia. Halusin vaan nostaa tän esille, et ei välttämättä tarvitse olla upseeri siis.

JANNE TÄHTINEN:

Ei. Tietysti ajattelin asiaa omasta näkökulmastani.

MARKO PALOKANGAS:

Kyllä, kyllä. Joo.

JANNE TÄHTINEN:

Ja kyllähän meillä järjestelläkkin sitte huomioi sen, että jos tulee täysin siviilitaustalla, niin sitten on nämä niin kutsutut siltaopinnot, jossa annetaan sitten se tietty perustieto sotataidosta ja puolustusjärjestelmästä.

MARKO PALOKANGAS:

No hyvä. Monta kertaa sanotaan, että tohtorin tutkinnon tekeminen, niin opiskelu kuin väitöskirjan tekeminen, niin se vaatii ensisijaisesti pakaralihaksia. Ei välttämättä mitään suurta älyllistä kompetenssia vaan sen tutkimusprosessin haltuunottoa, joka vaatii varmasti istumista. Allekirjoitatko tämän?

JANNE TÄHTINEN:

Kyllähän se näin on. Toki seisomapöytä helpottaa näihin vaivoihin.

MARKO PALOKANGAS:

Niin nykyisin joo.

JANNE TÄHTINEN:

Mutta eihän se nyt ihan pelkästään istumisellakaan tuo opinnot ja tutkinto mee. Siinä on aika paljon töitä, ja en pidä missään nimessä esimerkiksi operaatiotaidon, taktiikan tutkimusperusteiden ymmärtämistä ja opiskelua maailman helpoimpana asiana. Että kyllä siinä varmaan tarvitaan ihan semmonen sopiva kombinaatio sekä älyä ja sitten sitä viitseliäisyyttä istua sen koneen äärellä, jotta saa sitten sen projektin maaliinsa.

MARKO PALOKANGAS:

Vanha sotilasyhteisössä kiertänyt sanonta on se, että saunomalla majuriksi mutta istumalla ei välttämättä myöskään pääse tohtoriksi. Täytyy olla vähän muutakin, analyttistä kykyä ajatella ja soveltaa sitä oppimaansa. Mitäs sä olet mieltä Janne lukemisesta? Tukeeko se ylipäättään upseerin ammattia tai sotatieteellistä ajattelukykyä tai analyysitaittoja, jos lukee paljon?

JANNE TÄHTINEN:

Kyllä varmasti. Tietysti tutkimuksenteossahan ei oikein paljon muulla pääsee eteenpäin, et joutuu paljon lukemaan sekä sitten asiaan liittyvää tai aiheeseen liittyvää kirjallisuutta mutta myös sitten niin näitä tutkimuskirjallisuutta, jotta löytää itselleen sitten ne sopivat työkalut tehdä sen oman väitöskirjansa. Kyl mä sanoisin esimerkiksi mitenkään äänikirjoja tai vastaavia väheksymättä tai podcasteja, niin kyllähän se, että lukee paljon erilaista kirjallisuutta, niin opettaa sitten myös ilmaisemaan itseään kirjallisesti, mikä on kuitenkin kaikille upseereille se kohtalaisen oleellinen taito, että kyetään sitten tuomaan asiat hyvin perustellen esille välittämättä siitä, missä tehtävissä palvellee.

MARKO PALOKANGAS

Ja miksei opeta myöskin ilmaisemaan suullisesti, ei pelkästään kirjallisesti?

JANNE TÄHTINEN:

Kyllä sitäkin, kyllä sitäkin.

MARKO PALOKANGAS:

No, viimeaikaisia isoja tuotoksiasi tai panoksiasi olet antanut kirjaan, joka on ihan julkaisukynnyksellä. Näin tutkin taktiikkaa, eli tavallaan sen taktiikan, operaatiotaidon ja taktiikan tutkimusprosessin eri variaatiot, sen kuvaus ja siihen

liittyvät menetelmät. Miten päädyit tähän työhön ja kumpusiko se nimenomaan omista kokemuksista, että pitäisi konkretisoida sitä ja nimenomaan tuoda käytännönläheiseksi sitä, et mitä taktiikan tutkimus on?

JANNE TÄHTINEN:

Se on oikeestaan tämmöinen sekä opintoja että sitte meidän työtehtävien kehittämistä kumpuava projekti, joka on oikeestaan niin, varmaan ensimmäisen keskustelun käynyt 2015 nykyisessä tehtävässä palvelleen Jarmo Kiikan kanssa, jolloin keskusteltiin siitä, että pitäis olla tämmöinen hyvinkin yksiselitteisesti etenevä kirja tai sanotaan näin, että jonkinlainen opetusmoniste tai paketti. Nyt sitten, kun tänne siirryin tutkimusryhmän johtajaksi ja opettajaksi, niin tuossa vajaa pari vuotta sitten me oikeestaan silloin uudistimme opetusmateriaalin. Sit sen jälkeen siitä kumpusi tämä ajatus siitä, että olisi hyvä tehdä tämmöinen juuri sen opetustavan mukaan etenevä kirja, mitä me tällä hetkellä operaatiotaidon ja taktiikan tutkimusmenetelmäopetuksessa käytämme.

MARKO PALOKANGAS:

Nyt olet maanpuolustuskorkeakoulun sotataidon laitoksen tutkimusryhmän johtajana, jossa hallinnollisesti johdat useita professoreja kolmesta eri oppiaineesta eli sotahistoriasta, strategiasta, operaatiotaidosta ja taktiikasta. Olet varsin syvällä ja päässyt näkemään monesta suunnasta sitä, et mitä tutkimus on ja miten tutkimusta maanpuolustuskorkeakoulussa tehdään. Niin kuin itsekin toit esille, niin olet ollut mukana hyvin monissa asioissa. Nyt olet siirtymässä tutkijaesiupseerin tehtävään, joka tarkoittaa siis sitä, että saat täysipainoisesti keskittyä siihen omaan väitöstutkimukseen pienellä opetusvelvoitteella, panostaa siihen ja saada sen väitöstutkimuksen maaliin. Itsekin olin aikanaan tutkijaesiupseerin tehtävässä vuoden verran. Ainakin omakohtaiset kokemukset siitä on todella positiiviset, koska silloin pystyy todella keskittymään. Minkälaisii odotuksia sinulla on Janne tulevaa tutkijaesiupseerin tehtävää, jossa saat oikeasti paneutua siihen omaan työhön, niin näkyvissä?

JANNE TÄHTINEN:

Paljon töitä ja raatamista. Mutta toisaalta myös annettu mahdollisuus ja aikaa siihen, että ihan aikuisten oikeasti saisi nyt sitten sen väitöstutkimuksen sekä opinnot maaliinsa. Ja totta kai, kun pystyy keskittymään siihen projektiin lähes täysipäiväisesti, niin kyllä se antaa ihan erilaiset mahdollisuudet viedä sitä eteenpäin. Tai ainakin itselläni kaikki tehtävät sen jälkeen, kun opinto-oikeuden aikanaan hain, niin on ollut hyvinkin työntäyteisiä ja täyttäneet päivän jokaisen tunnin ja minuutin. Niin on ollut hyvin hankalaa, koska mun mielestä tommonen tutkimuksen teko, niin siihen pitäisi pystyä irrottaa minimissään semmonen viikko, kaksi, et oikeasti pääsee taas sisälle siihen aiheeseen ja saa vietyä sitä eteenpäin.

MARKO PALOKANGAS:

Eli sese tutkimus vaatii oikeasti aikaa ajatella.

JANNE TÄHTINEN:

Kyllä.

MARKO PALOKANGAS:

Joo. No, täs on hyvä teema. Pyöritään saman aiheen parissa, mutta nostan pari asiaa esille. Monta kertaa kysytään meiltä, että miten työnantaja tukee puolustusvoimissa tehtävää tutkimusta ja nyt tässä tapauksessa nimenomaan sotatieteiden tohtorin opintoja. Vähän avasitkin sitä, että tämä tutkijaesiupseerin tehtävä on yksi sellainen osoitus siitä tuesta. Mutta miten näet toisen, joka liittyy, jonka äsken mainitsit myöskin omassa puheessasi, niin työelämän, omien tehtävien, palvelustehtävien yhdistäminen siihen vapaa-ajalla tehtävään tohtorin tutkintoon? Niin tässä on varmasti paljon haasteita ollut matkan varrella. Mut lähinnä kysymys sinulle ja kuulijoillekin avattuna, et miten työnantaja on sinua tukenu tässä tohtoriopinnoissa?

JANNE TÄHTINEN:

No, tietysti nyt isoin on tämä tuleva tutkijaesiupseerin paikka. Kyllähän kaikissa tehtävissä, missä olen ollut, niin esimiehet ovat valmiita siihen, että annettaisiin aikaa myös sitten tehdä työnkin ohella sitä. Mutta käytännön realiteetti on vaan sitten yksinkertaisesti se, että sitä aikaa ei löydy. Et kyl se haasteellinen on. Itse olen kokenut, että etenkin noissa yleisesikuntaupseerin tehtävissä tämmönen vaikka opintovapaalle jääminenkin on aika haasteellista, koska sen jälkeen, kun palaat sinne työmaalle, niin siellä ei ole kukaan ollut tekemässä niitä tehtäviä sillä aikaa. Että se vaan on arkirealiteetti. Toki on henkilöitä, jotka kykenevät tekemään ja viemään aktiivisesti töiden ohessa väitöstutkimuksiaan eteenpäin, mutta täytyy sitten nostaa hattua, mutta kyllähän se vaikuttaa paljon sit siihen. Ei siinä enää vapaa-aikaa jää.

MARKO PALOKANGAS:

Kyllä. Sitten ihan käytännön kysymys. Monta kertaa myöskin kysytään, että onko tää taloudellisesti kannattavaa yhdistää työn tekeminen ja käyttää kaikki vapaa-aika opiskeluun. Onko mitään taloudellisia resursseja saatavissa esimerkiksi ulkopuolisen rahoituksen kautta? Itse toimit yhden säätiön asiamiehenä, niin tän pitäis olla helppo kysymys sinulle.

JANNE TÄHTINEN:

No, onhan meillä kohtuu laaja säätiökenttä, jotka sitten tukevat omien sääntöjensä puitteissa myös väitöstutkimuksia. No, esimerkkinä voidaan tietysti sanoa tämä Sotatieteiden tutkimussäätiö, joka oikeestaan istuu hyvin nimenomaan esimerkiksi operaatiotaidon, taktiikan ja ylipäänsä sotataidon alan tutkimuksen tukemiseen. Mutta eihän sillä siis tietenkään tienaa, vaan sillä sitten voi ehkä kompensoida, jos kykenee tehtävästään esimerkiksi opintovapaata ottamaan, niin sitä palkan menetystä.

MARKO PALOKANGAS:

Kyllä. Eli ihan vinkkinä vaan kaikille niin ulkopuolista rahoitusta on tarjolla, mut sitä tietysti pitää myöskin osata itse hakea. Se raha ei kävele sinun luokse hakematta. Kyllä. Joo, tää on hyvin mielenkiintosta. Meitä on nyt keskustelemassa kaksi ihmistä, jotka ovat samalla polulla joko olleet tai vielä matkalla sillä polulla. Paljon olis asioita, mitä voitais nostaa esille vielä, mutta ihan tämmönen loppuun tiivistyksenä kysymys sinulle, Janne. Oliko kannattavaa hakeutua tohtoriohjelmaan ja oletko kenties sitä joutunut katumaan kertaakaan?

JANNE TÄHTINEN:

Kyllä mä oon ihan tyytyväinen siitä, että aikanaan tuli haettua. En mä missään nimessä ole kokenut, että katumaan olisi joutunut, koska se, että on kuitenkin vienyt niitä opintoja eteenpäin aina sieltä 2015 vuodesta alkaen, niin oli huomattavasti helpompi tulla esimerkiksi tähän tehtävään opettajaksi ja vastata siitä operaatiotaidon, taktiikan menetelmäopetuksen kokonaisuudesta Sotataidon laitoksella.

MARKO PALOKANGAS:

Hienoa. Ehkä näihin sanoihin on hyvä päättää ja kaikille kuulijoillekin niin kannustaa tutkimukseen, ajatteluun, oman tieteellisen osaamisen kartuttamiseen ja väitöstutkimus ja ylipäänsä väitöskirjan tekeminen on yksi esimerkki siitä, jolla tätä voi tehdä. Kovasti kiitoksia Janne Tähtinen keskustelusta kanssasi ja menestystä sinulle opintoihin.

JANNE TÄHTINEN:

Kiitos.

[musiikkia]